



**GLAZBENI
SPEKTAKL**
Invu Mulu i Lea
Nuccija za nastupa
u Dubrovniku
pratit će Slovenska
filharmonija kojom će
ravnati maestro Ivan
Repušić



Živim životom običnih ljudi i ne osjećam se divom

/RAZGOVARAO/ TONKO VULIĆ /tonko.vulic@aktual.hr
/SNIMKE/ DUBROVAČKE LJETNE IGRE

Koncertom koji će sopranistica Inva Mula i bariton Leo Nucci u subotu, 25. kolovoza, održati ispred crkve Svetog Vlaha, bit će zatvorene 63. Dubrovačke ljetne igre. Publika će te večeri moći uživati u duetima iz Verdijevih opera "Sicilijanska večera", "Traviata", "Nabucco" i "Rigoletto" te arijama iz Rossinijevih opera "Simon Boccanegra" i "Seviljski brijač", Puccinijeve "Manon Lescaut", Catalanijeve "La Wally" te Giordanove "Andrea Chénier". Inva Mula i Lea Nuccija pratit će Slovenska filharmonija kojom će dirigirati maestro Ivan Repušić. Zvijezda večeri bit će dubrovačkoj publici dobro poznata sopranistica svjetske slave Inva Mula, kojoj je ovo četvrti nastup na Dubrovačkim ljetnim igrama. Jedna je od najpoznatijih sopranistica srednje generacije, čije se izvedbe opera odlikuju lakoćom, čistoćom i kvalitetom glasa koji stručnjaci opisuju kao "topao, jasan i čist lirski sopran široka opsega".

Albanska sopranistica i glumica Inva Mula reputaciju operne zvijezde stekla je pjevajući na poznatim opernim pozornicama diljem svijeta, a iznimnu joj je popularnost donio nastup u znanstveno-fantastičnim filmu "Peti element" Luca Bessona iz 1997., u kojem su glavne uloge tumačili Bruce Willis, Gary Oldman i Milla Jovovich. U tom je filmu Inva Mula svoj glas

"posudila" liku Divi Plavalaguni, slavnoj i visokoj opernoj zvijezdi plave kože, izvođeći ariju "Oh, giusto cielo!... Il dolce suono" iz opere "Lucia di Lammermoor" te hit "The Diva Dance".

Inva Mula rođena je u Tirani 1963. godine, a roditelji su joj bili nekad slavni albanski operni pjevači. U Tirani je završila studij opernog pjevanja te je 1987. pobijedila na glazbenom natjecanju Cantante d'Albania, 1988. na međunarodnom natjecanju George Enescu u Bukureštu, a 1992. na Butterfly Competition u Barceloni. Nagrađena je i na prvom međunarodnom natjecanju Plácido Domingo Operalia u Parizu 1993., nastupala je u

Smaestrom **LEOM NUCCIJEM** odabrala sam poznata Verdijeva djela koja smo već izvodili u veronskoj Areni i La Scali

Opéra Bastille u Parizu, u Bruxellesu na Europalia festivalu te u Münchenu i Oslu. Poznata je Mulina izvedba Violette iz Verdijeve "Traviate", s kojom je nastupala širom svijeta, uključujući Tokio, Bilbao, Orange, Trst i Toronto. Godine 2007. tumačila je Adinu u Donizettijevu "Ljubavnom napitku" u Toulouseu, a 2009. pjevala je naslovnu ulogu u Gounodovoj "Mirelle" kojom je otvorila sezonu 2009/10. Nacionalne opere

Albanska sopranistica i glumica Inva Mula, koja je svjetsku slavu stekla pjevajući na najpoznatijim opernim pozornicama, bit će zvijezda večeri na koncertu koji će s Leom Nuccijem održati na zatvaranju Dubrovačkih ljetnih igara



u Parizu. Dvije su arije iz te opere uvrštene i na album "Il Bel Sogno" s francuskim i talijanskim arijama koji je snimila u suradnji sa Zagrebačkom filharmonijom pod ravnanjem maestra Ive Lipanovića.

Inva Mula danas živi u Francuskoj te diljem svijeta pjeva repertoar talijanskih i francuskih skladatelja. U Hrvatskoj je nekoliko puta nastupala u Zagrebu, Splitu i Dubrovniku, no našu zemlju često posjećuje i kao turistkinja. Uz Dubrovnik je i intimno vezana s obzirom na to da je u tom gradu prije četiri godine upoznala i svog sadašnjeg partnera, Albanca Hetema Ramadanija. U Italiji redovito surađuje s čuvenim dirigentom Riccardom Mutijem, a u milanskoj je La Scali nastupala u operama "La Traviata", "Lucia di Lammermoor", "La Bohème", "Manon", "Rigoletto", "Ljubavni napitak", "Don Pasquale", "Falstaff" i "Gianni Schicchi". Publika ju je u bečkoj Staatsoperi slušala u operama "La Traviata" i "Hoffmanove priče". U sezoni koja slijedi očekuju je nastupi u "La Bohème" u Orangeu, "La Traviata" u Monte Carlu, "Pagliacci" u Parizu i Bologni, "La Bohème" u Orangeu i Bilbau, "Otello" u Marseilleu te "La Juive" u Salernu.

/AKTUAL/ Na koji ste način odabrali repertoar koji ćete izvoditi u Dubrovniku?

- U dogovoru s maestrom Leom Nuccijem, s kojim sam već pjevala u nizu Verdijevih opera, za osnovu programa odabrali smo duete iz djela tog skladatelja s kojima smo postigli veliki uspjeh u veronskoj Areni i La Scali. Tim duetima svatko od nas dodao je solističke arije po vlastitom izboru. S obzirom na to da sam već nastupala u Dubrovniku, poznajem glazbeni ukus tamošnje publike, tako da vjerujem da će ovaj završni koncert 63. Dubrovačkih ljetnih igara biti i uspješan i zapamćen. Dubrovnik gotovo svake godine posjećujem i privatno, a svaki put kada prolazim pored crkve Svetog Vlaha osjećam uzbuđenje, tako da Leo Nucci i ja možemo zaista biti sretni što nam se pružila prilika pjevati na tom mjestu iznimne povijesti i značenja.

/AKTUAL/ Koji vam se dosadašnji nastup u Dubrovniku najdublje urezao u sjećanje?

- Koncert koji sam u srpnju 2008. održala s Ramonom Vargasom pred crkvom Svetog Vlaha, zbog toga što je to bio posljednji nastup ostvaren s maestrom Vjekoslavom Šutejem. Predivan je bio i nastup s Varaždinskim komornim orkestrom održan u kolovozu 2009. pod ravnanjem Ivana Repušića u Atriju Kneževa dvora.

/AKTUAL/ Kada ste se odlučili posvetiti karijeri operne pjevačice?

- Odrasla sam u obitelji opernih glazbenika





GLAZBENI SURADNICI I PRIJATELJI

Inva Mula i Ivan Repušić u opuštenim trenucima u Dubrovniku, gradu koji je opernoj divi osobito prirastao srcu (gore). S Draženom Sirišćevićem Mula je dugogodišnja prijateljica



Albanija je bila potpuno zatvorena zemlja pa nitko, pa ni operni pjevači, nije mogao putovati u inozemstvo. Zbog takve politike **PJEVAČI NISU BILI U PRILICI SVOJE GLASOVNE MOGUĆNOSTI** uspoređivati sa svjetskim umjetnicima niti se usavršavati. S druge pak strane, svoju su iznimnu ljubav prema glazbi širili na publiku i ta ih je ljubav održavala na životu. Moji su roditelji obrazovali niz generacija mladih pjevača u Albaniji

pa je to bio sasvim prirodan odabir. Još kao djevojčica pjevušila sam ariju Gilde iz "Rigoletta", poznavala sam cijeli repertoar koji su pjevali moji roditelji, a u operu sam odlazila gotovo svakodnevno. Ni mama ni tata nisu me prisiljavali da se bavim glazbom, ali su u meni probudili ljubav prema toj vrsti umjetnosti. Uz osnovnu školu upisala sam se sa šest godina i u glazbenu školu u kojoj sam učila klavir, a navršivši 15 godina, shvatila sam da moram donijeti odluku koja će obilježiti moj život te sam se odlučila za operu. Uz mamu sam počela savladavati tehniku opernog pjevanja te sam završila Glazbenu akademiju u Tirani.

/AKTUAL/ Kakav je bio život opernih umjetnika u komunističkoj Albaniji?

- Albanija je bila potpuno zatvorena zemlja pa nitko, pa ni operni pjevači, nije mogao putovati u inozemstvo. Zbog takve politike pjevači nisu bili u prilici uspoređivati svoje glasovne sposobnosti sa svjetskim umjetnicima niti se usavršavati. No, s druge strane, svoju su iznimnu ljubav prema glazbi širili na publiku, a ta ih je ljubav i održavala na životu. Moji su roditelji, primjerice, završivši Konzervatorij Čajkovski u Moskvi, obrazovali niz generacija mladih pjevača u Albaniji.

/AKTUAL/ Koliko vam je bila važna nagrada Cantante d'Albania, koju ste osvojili 1987. u Tirani?

- Bila je to značajna nagrada zbog toga što je posrijedi bila prva prava potvrda mog pjevačkog talenta. Naime, kako su moji roditelji bili iznimno poznati u Albaniji, sve do tog natjecanja nisam bila sigurna je li za moje dotadašnje uspjehe bilo zaslužno prezime Mula ili pak moje glasovne sposobnosti. Sljedeće sam godine prvi put napustila Albaniju kako bih nastupila na međunarodnom natjecanju George Enescu u Bukureštu i ponovno osvojila nagradu, a nakon toga uslijedila su i natjecanja u Zapadnoj Europi.

/AKTUAL/ Kako vam je tada izgledao zapadni svijet?

- Sve do rušenja komunizma Albanci nisu posjedovali putovnice i nisu imali pravo prelaziti granicu, tako da mi je i dan-danas

prelazak svake granice posebno iskustvo. Albanija je bila zemlja u kojoj je živjelo tri milijuna ljudi, a na ulicama Tirane svi smo se poznavali i pozdravljali. Zapadni smo svijet poznavali iz programa talijanskih tv-postaja čije smo signale primali i u Albaniji. No, kada sam došla u Zapadnu Europu, vidjela sam da nije riječ o tako bajkovitom životu, već da se ondje uspjeh temelji isključivo na velikom radu i trudu.

/AKTUAL/ Gdje ste upoznali svog supruga?

- Prvi suprug Pirro Çako bio mi je kolega sa studija, a sadašnjeg sam supruga Hetema Ramadanija upoznala prije četiri godine u Dubrovniku, nakon koncerta koji sam održala pred crkvom Svetog Vlaha. To je i glavni razlog zašto Dubrovnik smatram tako važnim i romantičnim gradom.

/AKTUAL/ Kako ste upoznali agenta Michela Glotza, zaslužnog za vašu suradnju s Lucom Bessonom?

- Na natjecanju Plácido Domingo Operaia u Parizu 1993. Michel Glotz prišao mi je prije nego sam osvojila nagradu i ponudio mi suradnju, što se poslije pokazalo izuzetno korisnim za moju karijeru. Zahvaljujući Glotzu, dobila sam angažman u Pariškoj operi, a predložio mi je i suradnju s Lucom Bessonom. Svidio mi se Bessonov filmski tim, a osobito kompozitor Eric Serra, pa sam ponudu prihvatila ne razmišljajući o tome koliko će ona obilježiti moju buduću karijeru. No, pokazalo se da je to bio dobar potez s obzirom na to da me i danas, nakon 15 godina, ljudi povezuju s likom Dive Plavalagune kojoj sam posudila glas. Izuzetno mi je drago što se puno mlade publike odlučuje doći poslušati operu u kojoj nastupam prvenstveno zato da bi čuli pjevačicu iz "Petog elementa".

/AKTUAL/ Kada ste započeli suradnju sa Zagrebačkom filharmonijom?

- U Zagreb sam prvi put došla na poziv Dražena Sirišćevića, autora kulture emisije "Opera Box", koji me upoznao s članovima Zagrebačke filharmonije s kojom sam nastupala nekoliko puta u Lisinskom, a s tim sam orkestrom snimila i CD "Il bel sogno" pod ravnanjem Ive Lipanovića. Imam puno >



**SJEĆANJE
NA ŠUTEJA**
 Ramón Vargas,
 Inva Mula i
 Vjekoslav Šutej na
 Dubrovačkim ljetnim
 igrama 2008.

prijatelja među glazbenicima i publikom u Hrvatskoj, tako da se u tu zemlju svaki put rado vraćam.

/AKTUAL/ Zbog čega ste tako vezani uz Hrvatsku?

- Moj partner Hetem Ramadani obožava Hrvatsku i govori hrvatski jezik tako da veliki dio godišnjeg odmora provodimo na jadranskoj obali. Volimo vašu hranu, prirodu, ljude, mirise, glazbu. Obožavam cijelu hrvatsku obalu jer svaki dio ima neku posebnost. Najdraži gradovi u Istri su mi Rovinj i Poreč. Volim Brijune, Šibenik i Split te otoke Hvar i Korčulu. No dva su mi najdraža hrvatska grada Dubrovnik i Hvar.

/AKTUAL/ Koliko se vaša domovina promijenila u posljednjih 20-ak godina?

- Albanija je postala normalna, otvorena i razvijena zemlja, a Tirana je danas grad s bogatim kulturnim životom. Volim se vraćati u svoj rodni grad, no zbog posla i obaveza diljem svijeta onamo odem tek jednom na godinu.

/AKTUAL/ Kakav je osjećaj biti jedna od najpopularnijih opernih pjevačica na svijetu?

- Živim uobičajenim, svakodnevnim životom nalik životu ostalih ljudi i ne osjećam se divom. Svakodnevno vježbam jednako kao što vrhunski sportaši svakodnevno

Moj partner Hetem Ramadani obožava Hrvatsku i govori hrvatski jezik tako da velik dio godišnjeg odmora provodimo na jadranskoj obali. **VOLIMO VAŠU HRANU, PRIRODU, LJUDE, MIRISE, GLAZBU.** Najdraži gradovi u Istri su mi Rovinj i Poreč, volim Brijune, Šibenik i Split, otoke Hvar i Korčulu. A dva su mi najdraža hrvatska grada Dubrovnik i Hvar

treniraju, a kada izađem na pozornicu, publici svaki put nastojim pružiti svoj maksimum. Pazim da se ne prehladim, izbjegavam propuh, živim mirno i nastojim se zdravo hraniti kako bih stalno bila u dobroj kondiciji.

/AKTUAL/ Volite li više nastupati u operama ili na koncertima?

- Riječ je o dva različita posla koje podjednako volim. Nastupi u operama podrazumijevaju nekoliko tjedana proba s ostalim pjevačima, dok se za koncerte pripremam sama te na probu dolazim nekoliko dana prije nastupa. Osim toga, kod opera mi se sviđa i to što svaki put kreiram određenu osobu na pozornici, što je vrlo izazovno.

/AKTUAL/ Zbog čega uglavnom pjevate opere talijanskih i francuskih skladatelja?

- Zbog toga što sam s talijanskim repertoarom započela pjevati, a kada sam odlučila živjeti u Francuskoj, usavršila sam i francuske opere. Volim i djela njemačkih skladatelja, no čini mi se da postoje umjetnici koji ga puno bolje izvode.

/AKTUAL/ Kakvi su vam planovi za sljedeću opernu sezonu?

- U rujnu odlazim u Bolognu pripremati operu Ruggera Leoncavalla "Pagliacci", nakon koje slijedi "La Traviata" u Monte Carlu i "La Boheme" u Operi u Zurichu. Sljedeće ću sezone po prvi put pjevati Desdemonu u Rossinijevoj operi "Otello" u Marseilleu, a zatim ću pjevati u još jednoj postavi opere "La Boheme" u Bilbau u Španjolskoj. Uz to slijede i koncerti diljem svijeta, tako da me čeka zaista zanimljiva sezona. ■